

HRVATSKI ZAROTNIKI OBSOJENI NA DOSMRTNO JEČO

Okrog Nemčije se bolj in bolj sklepa železni obroč

HAUPTMANN BO MENJAL ZAGOVORNIKA

Sloviti kriminalni zagovornik Leibowitz bo zamenjal Fisherja. — Sodnik Trenchard bolan.

TRENTON, N. J., 12. febr. — Bruno Richard Hauptmann se je dogovoril s svojo ženo Ano, ki ga je obiskala v smrtni celici, da zamenja svojega dosedanjega glavnega zagovornika C. Loyda Fisherja s slovitim newyorškim kriminalnim odvetnikom Samuelom Leibowitzem, ki zagovarja tudi Ernce v Scottsboro.

Po obisku svojega moža je Hauptmannova žena rekla, da ji je Robert Hicks iz Washingtona, ki neodvisno od drugih preiskuje Hauptmannov slučaj, svetoval, da zamenja zagovornika. Hicks je v stalni zvezi z guvernerjem Hoffmanom in mu je že podal o svoji preiskavi mnogo podatkov, katere smatra guverner za važne.

Hauptmannova žena pravi, da jo je v smrtno celico spremljal tudi Hicks, toda kaznilniški ravnatelj Kimberling to zanika. Hicks je bil samo v kaznilnici, ne pa tudi v smrtni celici pri Hauptmannu. Po obisku v kaznilnici je Hicks nameraval obiskati guvernerja v Mercer bolnišnici, toda guverner ga ni mogel sprejeti. V času, ko je bila Mrs. Hauptmann v kaznilnici, je bil Fisher v Flemingtonu ter rekel, da mu ni znano, ako namerava Hauptmann zamenjati svojega zagovornika in da mu Hauptmannova žena o tem ni še ničesar omenila.

Odgovore Hauptmannove usmrtitve potrdi v soboto in sodnik Thomas W. Trenchard ga bo zopet obsodil na smrt. Ker pa je sodnik Trenchard bolan, bo izrekel sodbo najbrže šele prihodnji teden. Sodnik Trenchard ima prehlad v grlu in se nahaja v postelji že dva dni. Njegov zdravnik pa pravi, da se mu zdravje vrača. Guverner Hoffman, ki je bil v soboto operiran na nosu, tudi ne bo pred soboto v svojem uradu.

HITLER JE RAZJEZIL INDIJCE

BOMBAY, Indija, 9. febr. — Pred tukajšnjim nemškim konzulatom so vprizorili Indijci velike demonstracije, ker je pred par dnevi izjavil nemški diktator Hitler, da mora svetu vladati belo pleme.

Mladi Tamburaši na radio.

Slov. Tamburaški Klub v Brooklynu bo zaigral pod vodstvom Mr. Gerjovića par točk v nedeljo med 9. in 10. uro dopoldne na WJZ radio postaji.

ABESINCI SE PRIPRAVLJAJO NA OFENZIVO

Abesinci bodo napadli Italijane tudi v deževni dobi. — Italijanski letalci iščejo Haile Selassiea.

ADDIS ABABA, Abesinija, 12. febr. — Po novi razvrstitvi abesinskih poveljnikov je mogoče sklepati, da bodo Abesinci tudi v deževni dobi neprestano napadali Italijane na južni in severni fronti.

Po nekem poročilu bo cesar Haile Selassie prevzel vrhovno poveljstvo na severni fronti v bližini Makale. Prestolonaslednik princ Afaču Wosan se je z aeroplanom odpeljal iz Addis Ababe, da se posvetuje s svojim očetom.

Cesar je za vrhovnega poveljnika na južni fronti imenoval finančnega ministra Badzeron Fikre Selassie mesto dosedanjega poveljnika Ras Desta Demtu, ki ni mogel vstaviti italijanskega prodiranja.

Na severni fronti Italijani težko vzdržujejo svoje prednje postojanke. Oblegani garniziji v Makale donajajo Italijani živež z aeroplani.

Že več dni italijanski aeroplani neprestano bombardirajo cesarjev glavni stan v Dessye in kraje proti Ašanji jezernu, kjer bi se mogel cesar nahajati.

ADDIS ABABA, Abesinija, 12. febr. — Abesinska vlada naznanja, da je poveljnik na severni fronti Ras Seyum na več krajih presekala Adowa-Makale cesto za italijansko prednjo bojno črto. Vlada obenem zanika, da bi bil v nedeljo Ras Seyum prenanagan, ko je skušal zavzeti Makale.

TRJJE LAŠKI ČASTNIKI OBSOJENI

GENOVA, Italija, 11. febr. — Trije častniki italijan. parnika "Augustus" in Vittorio Merello, ravnatelj Banca Commerciale Italiana, so bili obsojeni danes na pet let ječe ter poslani na Liparsko otočje. — Oblasti so zaplenile pri njih akcijske certifikate, zlato in platin v vrednosti štirih milijonov lir.

80 PARIŠKIH ŠTUDENTOV ARETIRANI

PARIZ, Francija, 12. febr. — Policija je danes po dve uri trajajočem boju prepodila dvesto študentov iz poslopja juristične fakultete. Osemdeset jih je aretirala.

Nacionalistični študenti so že pred nekaj tedni demonstrirali proti profesorju Gastonu Jeze, ker je v Zenevi deloval kot juristični svetovalec Abesinije. Demonstranti so hoteli prenočiti v vseučiliškem poslopju ter jutri navsezgodaj začeti z demonstracijami.

POVELJNIK RUSKE ARMADE SE UDELEŽUJE POGAJANJ V PARIZU

PARIZ, Francija, 12. februarja. — Vsled obiska poveljnika ruske armade in vojnega podkomisarja maršala Mihaela Tukačevskega se pričena nova poglavje za varnost Evrope. Medtem ko se maršal Tukačevski posvetuje s političnimi in vojaškimi voditelji, razpravlja parlament o odobritvi francosko-ruske pogodbe za medsebojno varnost. Parlament bo najbrže pogodbo z veliko večino odobril.

HUD MRAZ PO VSEJ AMERIKI

Najhuji mraz v 100 letih. — 270 ljudi umrlo. Osrednjemu z apadu preti pomanjkanje.

Že nad tri tedne vlada po vseh Združenih državah zelo hud mraz. Ulice New Yorka pokriva debela skorja ledu. Sneg, ki je nakopičen ob kraju ulic, je zmrazil in ga sekajo s cepimi in vrtajo s svedri. Nad 30,000 delavcev koplje in odvažva ledeni sneg že tri tedne, toda delo napreduje zelo počasi.

CHICAGO, Ill., 12. febr. — Vsled dolgotrajnega mraza, ki je najhuji v sto letih, preti mnogim krajem osrednjega zapada pomanjkanje. Mraz že drži nad tri tedne in je do sedaj po vseh Združenih državah zahteval 270 človeških življenj. Največje snežne zamete ima država Iowa. V mnogih mestih že ves teden ni mogoče dobiti premoga, živež pa samo v majhnih količinah.

Farmerji v Iowi in obeh Dakotah kurijo svoje hiše, ki v mnogih slučajih tiče do strehe v snegu, s koruznimi storži. Glavne ceste je bilo sicer mogoče večinoma očistiti, toda stranske ceste so zakopane v debelem snegu. Vlaki, imajo po 20 do 24 ur zamude, nekateri vlaki pa sploh ne vozijo.

Mraz se razteza od Rocky Mountains do Atlantika. Iz North Dakote poročajo 25 stopinj pod ničlo. V Chicagu so 4 stopinje pod ničlo.

V mnogih mestih Michigana primanjkuje mleka; v Grand Rapids mleka sploh ni mogoče dobiti.

V treh okrajih države Illinois je veliko pomanjkanje premoga.

MACDONALDOV SIN IZVOLJEN V ZBORNICO

DINGWALL, Škotska, 11. februarja. — Malcolm MacDonald, sin Ramsaya MacDonalda, je bil pri večerajšnjih volitvah v Ross - Cromarty izvoljen v poslansko zbornico. MacDonald je dobil kot kandidat narodne delavske stranke 8949 glasov, Hector McNeill, kandidat delavske stranke, 5967 glasov, konservativec R. Churchill 2427 in liberalcec dr. Russel Thomas 738 glasov.

Ko bo enkrat odobrena francosko-ruska pogodba, bo sklenjena slična pogodba med Rusijo in Čehoslovaško ter med Rusijo in Romunsko.

Vse te pogodbe bodo tvorile železni obroč okoli nazijske Nemčije, ter bodo zvezane z Malo antento in Balkansko zvezo. Kadarkoli bi kaka teh držav napadla kako drugo državo, bosta takoj posegli vmes Francija in Rusija.

Z ozirom na to se bodo v bližnji bodočnosti pričele konference med generalnimi štabi osrednje in vzhodno evropskih držav.

Francija in Rusija bosta jamčili za neotakljivost sedanjih meja proti enim državam, ki zahtevajo, da so razveljavljene one določbe mirovne pogodbe, ki so zahtevale sedanje meje med državami.

Francosko-ruska pogodba je bila sklenjena v Parizu v maju lanskega leta med tedanjim ministrskim predsednikom Lavalom in ruskim poslanikom Vladimirom Potemkinom. Po tej pogodbi je vsaka država obvezana priskočiti drugi na pomoč, ako li jo napadla kaka tretja država.

Maršal Tukačevsky je prišel v Pariz iz Londona, kjer se je skupno z znanim komisarjem Maksimom Litvinovom vdeležil pogreba kralja Jurija. Vojaški izvedenci označujejo maršala Tukačevskega kot najboljšega stratega v Evropi.

Nemčija je zelo nervozna, ko vidi, kako se postavlja okoli nje železni obroč. Angleško-francoski odnosi so bolj tesni kot so bili kdaj; tukaj je francosko-ruska pogodba za medsebojno pomoč, in sledilo bo še več sličnih pogodb.

ZAGONETNA EPIDEMIJA V BRAZILJU

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 9. februarja. — V vasi Santa Rem, provinca Para, se je pojavila zagonetna nalezljiva bolezen, ki je zahtevala v nekaj dneh več sto človeških žrtev. Poginoto je tudi dosti živali. Bolezen je slična azijski koleri.

Zdravstvene oblasti nimajo niti najmanjšega pojma, kako je bila zanešena v Brazilijo.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

SILEN VIHAR OVIRA PROMET PO EVROPI

Hudi viharji divjajo po Angleškem. — V Jugoslaviji zapadlo mnogo snega. — Parniki imajo zamude.

LONDON, Anglija, 12. febr. Po angleških otokih divjajo hudi viharji; utonilo in zmrazilo je več oseb in parobrodstvo trpi veliko škodo. Prekooceanski parniki prihajajo z veliko zamudo; promet po kanalu med Anglijo in Francijo je bil več ur vstavljen. Samo zračni promet vzdržuje vzorni red.

DUNAJ, Avstrija, 12. febr. Nenavadno niho vreme zadnjih tednov se je nenadoma prevrglo v ostro zimo, ki je prinesla mnogo snega in oster mraz po vseh državah osrednje Evrope.

V Jugoslaviji je zapadlo toliko snega, da je promet po železnicah in cestah zelo oviran. Celo po Dalmaciji je zapadel sneg.

Vlaki imajo velike zamude, telefonske in brzojavne žice so na mnogih krajih potrgane. Na Romunskem je živo srebro nenadoma padlo 25 stopinj pod ničlo. Veliki viharji divjajo po Črnem morju.

Na Bolzanskem je Dolina vrtnic, kjer v bližini Filipopolisa pridelujejo slavitno olje vrtnic, pod delcelo plastjo snega. Mnogo vrtnic je že nomrznilo.

JEZIK MU JE PRIMRZNIL

Springfield, Mo., 11. febr. — Enajstletni Walter Dawson je že večkrat slišal, da je nevarno oblizniti mrzlo kovino, toda ni verjel. Hoteč se postaviti pred svojim tovariši, je danes obliznil železniško tračnico. Jezik mu je v hipu primrznil. V tem položaju je bil prisiljen vztrajati pol ure, predno so tovariši priklicali njegovo sestro, ki je z s kropom polila mrzlo železo.

NEZNANA EPIDEMIJA SE NI NEHALA

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 12. februarja. — Vlada je dobila poročila, da je neznana nalezljiva bolezen, ki je izbruhnila v provinci Para, po nekaterih vaseh iztrebila vse prebivalstvo.

Zdravnikom se še ni posrečilo dognati bistva bolezni oziroma dobiti uspešno zdravilo proti nji.

VOJNO PRAVO V MEHIKI

TAMPICO, Mehika, 11. febr. — General Juan Almazon, vrhovni poveljnik v državi Nuevo Leon, je proglasil v mestu Tampico vojno pravo. V delavskih nemirih, ki so se vršile v nedeljo, je bilo pet oseb usmrčenih, dvajset pa ranje-

ISTA USODA BO ZADELA TUDI DR. PAVELIČA IN TOVARIŠE, AKO JIH BODO DOBILE OBLASTI

Javni obtožitelj je zahteval za vse tri obtožence smrtno kazen. — Sozarotnico so isledili v Braziliji. — Porotniki so se le malo časa posvetovali. — Pospišil je zaklica! — Živela svobodna Hrvatska! Živel Pavelič! V sodni dvorani je vladal mir.

AIX-EN-PROVENCE, Francija, 12. febr. — Javni obtožitelj je zahteval smrt pod guillotino za vse tri Hrvate, ki sede na zatožni klopi zaradi svoje soudeležbe pri umoru jugoslovanskega kralja.

Državni pravdnik trdi, da so vsi trije enako krivi in da so izdelali načrt za zločin, katerega žrtev sta postala kralja Aleksander in vnanji minister Louis Barthou.

AIX-EN-PROVENCE, Francija, 12. febr. — Trije člani hrvatske tajne organizacije "Ustaši", ki so bili obtoženi soudeležbe pri atentatu na jugoslovanskega kralja Aleksandra in francoskega ministra Barthou-a, so bili spoznani krivim ter obsojeni na dosmrtno ječo. Ostanek svojega življenja bodo preživeli na Hudičevem otoku v Francoski Guiani.

V odsotnosti so bili pa obsojeni na smrt pravi zasnovatelji atentata, dr. Ante Pavelič, Evgene Kvaternik in Gustav Percec.

Vsi trije se nahajajo v Italiji, ki jih noče izročiti niti francoskim niti jugoslovanskim oblastim.

Porotniki so se le malo časa posvetovali. V dvoran je vladal mir. Ko je bila razglašena obsodba, so se obsojeni atentatorji, Kraj, Pospišil in Rajič, smejali. Pospišil je zaklical: — Živela svobodna Hrvatska! Živel Pavelič!

Med procesom so vsi trije odločno zanikali, da so bili udeleženi pri atentatu.

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 12. februarja. — Policija v Sao Paulo je po dvamesečnem iskanju našla Hrvatico Katarino Schissler, ki je na sumu, da je bila v zvezi z zarotniki, ki so 9. oktobra, 1934 umorili kralja Aleksandra in vnanjega ministra Louisa Barthoua v Marseillesu.

Policija straži hišo, kjer so jo našli, ter čaka izročilnih listin, predno bo aretirana in poslana v zapor. Izročena bo francoskim oblastim, ki so naprosile brazilsko vlado za njeno aretacijo.

Po zatrdilu policijskega načelnika v Sao Paulo, je ta ženska zelo bojevita in bo takoj streljala na policijo, kadar ji bo pretila aretacija. Nedavno je tudi v Nemčiji grozila policiji z revolverjem.

Ženska je lase, ki so po naravi kostanjeve barve, pobarvala žolto in se različno oblačila: včasih je tudi oblečena kot moški.

Schisslerjeva je na sumu, da je prinesla v Pariz orožje, s katerim sta bila ustreljena kralj Aleksander in minister Barthou. Že pred kraljevim umorom je živela v Sao Paulo, zatem je nekaj časa izginila, kmalu po umoru pa se je pojavila v Buenos Aires v Argentini.

Takoj po umoru je policija po vseh evropskih državah iskala žensko, ki je bila v zvezi z morilci. Francoska policija je dognala, da je pred umorom nesla skozi carinske urade štirih držav štiri kovčge z revolverji in bombami, ne da bi bila zasačena.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 (A Corporation)
 Frank Sahor, President L. Beneš, Trezor.
 Place of business of the corporation and address of above officers:
 216 W. 19th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
 (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto volja na Ameriko in Kanje \$8.00	Za New York na celo leto \$7.00
Za pol leta \$4.00	Za tucinstvo na celo leto \$7.00
Za šest let \$12.00	Za pol leta \$2.50

Subscription Yearly \$8.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izdaja vsaki dan izvzemli nedeljo in praznikov.
 Kopije brez podpisa in osebnosti se ne pričbujejo. Denar naj se blagovodno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejše bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 19th Street, New York, N. Y.
 Telephone: CHELSEA 5-3272

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

V današnjih listih čitam sledečo značilno notico:

Mr. in Mrs. James P. Gilleaney in družina
 Margaret, Mary, Joan in James
 vabiljo, da pridete in se udeležite na 45-18 Middleburgh Avenue, Sunnyside Gardens, L. I. vas prilike, ko jih bodo pomelali na cesto iz njihovega doma.

Serif: William F. Brunner predstavlja governerja.

Thomas I. Perkinson predstavlja Equitable Life Assurance družbo v Združenih Državah Ameriških. (Pazite na sireno.)

te si verig okoli vratu in ne priklenite se na gom. Dom v Ameriki ni kakor v stari domovini, ko je šla hiša od roda do roda. Kaj takega je bilo mogoče le v krajih, koder je hišo držala kmetija. V Ameriki po mestih ni tega. Danes je laško dobro, jutri slabo. Nestalnost delavskega zaslužka je poglaviti vzrok, da se ne vključete v hišo, ali dom, tudi če vam jo kdo podari.

Druga in ne manj važna stvar je ta, da nimamo v Ameriki nobenih zakonov za varstvo malega človeka. To se pravi: če so že zakoni, je pa pot do pravice tako dolga in draga, da je delavec ne more iskati. Če imaš "morgeč", nisi ti gospodar, ampak oni, ki je posodil denar. To so po večini banke, zavarovalne kompanije in podobne organizacije. Če zapadejo obresti, ker jih nisi zmogel plačati, imaš ožbo na vratu in kmalu si na cesti.

Nadalje pridejo takse, ki so danes strahovito visoke. Ne pravijo ti dobri gospodje: če nimaš danes, bomo počakali do jutri. Če ne plačaš, kadar pride čas, te "bogat" kaznujejo in si kmalu na cesti. Politiki lepo izračunajo vsako leto, koliko denarja se bo rabilo, da se bo lahko "ronala" oblast, potem pa grejo — nad domove. Kaj pa je lažjega, kakor taksirati dom. Tam se vzame, kjer je. Ne vpraša se, kako bo delavec plačal — če ni denar o pravem času tam, si kmalu ob dom.

Kakšne takse so danes po Ameriki, je skoro neverjetno. Jaz sem enkrat preračunal, da plača človek vsakih petnajst let toliko na takšno, koliko je vrednosti dom. V moji bližini je postavljen prezna hiša, katera ima "tax value" dvanaest tisoč dolarjev. Dobim jo lahko vsak dan za tretjino te vrednosti, to je za \$4000. Vzel bi je niti za stonjo ne, zakaj takse same znašajo nad tristo na leto. In če bi jo malo popravil in izboljšal, ti jo cenije takoj več. Neki moj znanec ima v okolici New Yorka malo hišico, od katere plačuje na leto \$150 taks. Jaz ne dam toliko za vse skupaj, hišo in lot.

V večji ali manjši meri velja to za vse kraje naših držav. Seveda ne velja to za farme ampak govorim le za industrialne kraje, koder prodajajo lote in hiše. Če imaš kje kak dom, si v

GOSPODARSKO SUŽENJSTVO

Na konvenciji United Mine Workers so delegati zastopali 350.000 članov. Delegati so skoro brez izjeme odobrili politiko predsednika Johna L. Lewisa, zagovornika industrialne unije. Poskusi predsednika Ameriške Delavske Federacije Williama Greena, da bi delegate pregovoril, so bili brez uspeha.

Za natančneje umevanje pretečega spora v Ameriški Delavski Federaciji je treba že vsaj v par potezah pojasniti položaj v premogovni industriji.

Premog kopljejo v več nego trideset ameriških državah. Leta 1923 je obratovalo nad devet tisoč premogovnikov, leta 1933 se je pa bavilo nad šest tisoč neodvisnih družb s kopanjem premoga. To so večinoma majhne kompanije, in celo na največjo družbo, Pittsburgh Coal Company, ne odpade več kot samo pet odstotkov vse produkcije.

Da morejo družbe obratovati, obenem pa tudi delati dobičke, izrabljajo večji del te bogate sklade oziroma žile premoga. Na ta način puste v nemar vsako leto več kot sto milijonov ton premoga, kar je skoro tretina produkcije leta 1933.

Toliko bolj pa znajo družbe izrabljati človeški material. Da se ubrani družba konkurencije, pokupi ali najame čim več mogoče ozemlja, in je potemtakem zemljišče, na katerem so premogarske naselbine kompanijske last. Večina premogarjev je z industrijo v tako tesni zvezi, da popolnoma izgube svojo samostojnost. Doraščajoča mladina je že zaposlena v rovih ali pa vrši kakšno lažja dela ter s tem že zgodaj navzame suženjskega duba. Premogar se vda v svojo usodo, in največkrat je vsa njegova tolažba izražena v besedah: — Ah, kaj hočemo! Pozimi je v rovu že vsaj toplo, poleti pa hladno.

V West Virginiji prebiva 93 odstotkov premogarjev v naselbinah, ki imajo manj kot 2500 prebivalcev; nad 75 odstotkov jih stanuje v hišah, ki so kompanijska last. Drugod ni odstotek dosti manjši, če izvzamemo države Illinois, Indiana in Ohio, kjer prebiva "le" deset odstotkov premogarjev v kompanijskih hišah. Ponekod se to hiše take, da bi niti za živino ne bile primerne. Strehe puščajo, stene se rušijo in tla so le ponekod pokrita z deskami. Leta 1923 je dognala preiskava United States Coal Commission, da sta med 713 premogarskimi naselbinami le dve s primernim vodovodom in kanalizacijo.

V teh naselbinah je strašno izrabljanje na dnevnem redu. Če se cena premoga zniža, pristrizže kompanija delavcem mezde, da si zamajči isti dobiček kot ga je imela prej. Če pa mezd ni mogoče več znižati, pa povisa stanarino in cene blagu v kompanijskih štorih.

Mnogo kompanij, noče zarentati zemljišča neodvisnim kompanijam. Če hočejo premogarji kupovati blago izven naselbine, jih kompanija kmalu prisili kupovati vse potrebščine v kompanijskem štoru. Prisili jih s tem, da jim mezd ne plača v denarju, pač pa v nakaznicah, ki jih je mogoče vnovčiti edino v kompanijskem štoru. Cene v kompanijskih trgovinah so pa brez izjeme 25 do 75 odstotkov višje nego v neodvisnih trgovinah.

Posledica tega je, da je večina premogarjev vedno dolžnih kompaniji.

Policijo oziroma stražnike v teh naseljih v mnogo slučajih najema in plačuje kompanija. Delavci, ki se zavzemajo za svoje pravice, brezobzirno poženejo iz njihovih lukenj ter jih na meji naselbine izročijo njihovemu siromaštvu.

Ta brezobzirnost se da tolažiti s tem, da niti v "dobrih" letih ne manjka kopačev premoga. Prej so kompanije importirale ljudi iz južnega dela Evrope, zdaj pa importirajo iz južnih držav zamorce, ki smatrajo dva ali tri dolarje dnevne plače skoro za kraljevsko plačilo.

Leta 1924 je bilo zaposlenih v premogovnikih sedemsto tisoč delavcev, dočim jih je bilo 1933 manj nego tristotisoč. Pomisliti je pa treba, da so ti delavci le del leta zaposleni, dasi morajo skoro sleherni dan v rov.

V času od 1920 pa do 1932 so bili zaposleni le po 189 dni na leto in so delali le pa 34 ur na teden. Leta 1929 je zaslužil premogar povprečno po 1253 dolarjev, leta 1933 pa le po 662 dolarjev.

Ako pomislimo, da so ti delavci plačani od tone nakošanega premoga, si lahko predstavljamo, kako strašno so izkoriščani. Nadalje je treba vpoštevati, da so pri mnogih premogorovih možje pri tehničnih od kompanij najeti in plačujejo ter tehtajo nakopani premog premogarju v škodo.

Siromaštvo in izrabljanje sta združila te gospodarske sužnje v boju za boljše življenske pogoje. To je tudi vzrok, čemu se s tako vnmemo zavzemajo za industrialno unijo, čemu se oklepajo zagovornika te unije, Johna L. Lewisa, in čemu so na konvenciji tako ostro napadli Williama Greena, zagovornika strokovnih organizacij.

Peter Zgaga

PA SE ČUĐIJO. . .

"NAJLEPŠI KRAJI SLOVENIJE"

Vsem onim, ki so nam zadnje tri dni poslali naročino za nove naročnike, naznanjamo, da nam je zaloga knjig, predstavljajočih najlepše kraje Slovenije, pošla.

V razmeroma kratkem času smo jih razposlali nad tristo. Naročili smo večjo zalogo, in kakorhitro jo dobimo iz domačine, bomo razposlali knjige vsem tistim, ki so jo naročili (stane \$1) in onim, ki so s tem, da so nam poslali naročino, za novega naročnika, upravičeni do nje.

Nadalje naznanjamo čitateljcem, da nam je zaloga BLAZNIKOVIH PRATIK pošla.

Uprava.

Nadaljnih pet procentov moraš odbijati vsako leto za porabo hiše. Torej je tukaj drugih \$250. Nadaljnih dve sto dolarjev so takse, voda in drugo s popravili. Torej te velja rent na leto najmanj \$700, ali skoro po \$60 na mesec.

Me vsi vemo, da je malo delavcev, ki bi mogli plačevati tak rent. Mogoče jih bo še manj v bodoče. Polnih štiri petine vsega naroda zasluži danes komaj toliko, da zmore rent od \$15 do \$25 na mesec. Torej ne smeš in ne moreš pričakovati, da bi ti mogel svojo hišo oddati za več, kakor kakih \$30 na mesec, ali pa ti bo prazna.

In če te vse to ne prepriča, da je najbolj neumno, dajati se privezati in vkovati, pa misli še malo na bodočnost. Kdor trdi, da se bo vse obrnilo na boljše, ima prav, ker tako je bilo od vselej na svetu. Če bi se ne bilo obrnilo za človeka vselej na boljše, bi danes ne bilo nas. Vprašanje pa je: kdaj. Ne motimo se, da stojimo v sredi krize med zelo resno bodočnostjo. Štiri petine ljudi je, ki nimajo, ena petina ima vse.

Kaj mislite, da bo dala tista petina kaj sama od sebe? Jaz ne verjamem. Vsaj zgodovina je do danes še vselej pokazala, da ni šlo nikdar in nikjer gladko. Tisti, ki so imeli, so se vselej borili za svoje.

Jaz ne mislim, da bodo krvave vojske med nami. Pač pa bo dovolj štrajkov, mirov, peresnih in jezikovnih bojov, preden pridemo do tiste pravične podlage, na kateri bo začela rasti nova doba za človeka.

In v takih časih bo vsak gledal na to, da obdrži vsaj sebe in svoje pri življenju. Malo je ljudi, ki bi zmogli za svoj dom. Seveda jih bodo lovili z vadamitoli: tolike na mesec — pa bo skoraj ceneje, kakor rent. Ampak ne verjem jim tega.

Drži v sedanjih časih zlato prostost in neodvisnost, zakaj vjameš se lahko vsak dan, kadar si pa enkrat v jarnu, se ga težko iznebiš.

SLUŽBO DOBI

mlada Slovenka, vajena hišnih del in ki zna nekoliko kuhati, pri majhni družini (1 otrok, 4 leta star). Vprašajte na naslovu: 1 University Place, Apartment 15C, New York City. — Plača \$45.00 mesečno.

"GLAS NARODA"

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

DENARNE POSILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.75	Din. 100	Za \$ 9.25	Lir 100
\$ 5.15	Din. 200	\$ 18.25	Lir 200
\$ 7.25	Din. 300	\$ 44.90	Lir 500
\$11.75	Din. 500	\$ 87.50	Lir 1000
\$23.50	Din. 1000	\$174.00	Lir 2000
\$47.00	Din. 2000	\$308.00	Lir 4000

ČER SE CENE ŠE DAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 1.— morate poslati	..... \$ 5.75
\$10.—	..... \$10.25
\$20.—	..... \$16.—
\$30.—	..... \$21.—
\$40.—	..... \$26.—
\$50.—	..... \$31.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRIŠTOJIBNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"
 216 WEST 19th STREET NEW YORK, N. Y.

Iz Slovenije.

SKALA GA JE DOMALA UBILA

LITLJA, 29. jan. — V Podkrajju pri Litlji razstreljujejo v kamnolomu skale za delo ob Savi. En strel pa je odgnal precej veliko skalo, proti hiši pekovskega mojstra Potokarja. S silnim trusečem je razbila okno in stranico postelje, na kateri je sladko — po nočnem delu — užival spanje pekovski pomočnik Janez Potočnik. Postelja se je udrla. Potočnika so šele domači prebudili in mu dopovedali, da je v spanju bila smrt že tik ob njem. Skalo sta dva delavca kmaj odnesla iz sobe. Detonacija je razbila na pekovi hiši 19 šip.

SMRTNA KOSA

LJUBLJANA, 28. jan. — Umrli je 27. t. m. v Ljubljani ugledni trgovec in narodnjak Janko Popovič, rojen leta 1873 v Škempolcu okraj Metlika. Že kot mladenič je vstopil v službo pri znani tvrdki Predovič v Ljubljani. Kmalu se je osamosvojl in ustanovil svojo izvozno firmo za živino. Delovanje tvrdke je bila razširjeno po vsej Sloveniji in vseh delih Hrvaške in Vojvodine. Njegova firma ni uživala slovesa le v mejah slov. države, temveč tudi daleč preko njenih meja. V Sloveniji je tvrdka izvažala največ iz Dolenske

ŠTIRI ŽRTVE PRETEPAŠKE BITKE

Ptuj, 28. jan. — Pri posestniku Levičniku Ivanu na Mestnem vrhu je v nedeljo zvečer več deklet in fantov pomagalo luščiti bučnice. Ko so okoli 22. delo končali, je gospodar prinesel vino in jim se zagodel na harmoniko, da so se fantje in dekleta zasukali. Pozneje se jim je pridružila še skupina fantov iz bližnje vasi, med katerimi je bil hlapec Strmšček Vinco iz Jančovec.

Obe družbi sta se kmalu začeli gledati, pisano in že je posadil kočarjev sin Adolf Pavko z Mestnega vrha Strmška podkap. Za njim je odšla tudi njegova družba in se čez nekaj časa

vrnila oborožena s koli. Ker pa so našli vrata zaklenjena, so jih vrgli iz tečajev in navalili s koli na družbo. Pavko videč nevarnost je pograbil v veži sekiro in udaril s topim koncem Strmška po glavi, da je obležal v nezavesti. Strmškovi fantje so nato napadli Pavka. Eden ga je ustrelil v pleča, drugi pa ga je še udaril z motiko po glavi, da se je zgrudil na tla. Oba nevarno poškodovana fanta so prepeljali v bolnišnico, dva ranjenca pa sta ostala v domači oskrbi.

ZAGONETNA SMRT

LJUBLJANA, 27. jan. — Orožniška postaja na Igu je v soboto obvestila državno tožilstvo v Ljubljani o smrti 28-letnega posestnikovega sina Petra Smoleta v Brestu, občina Tomišelj. Domači so ga pogrešali že od preteklega srede, ko je Peter krenil v krimske gozdove nabirat omelje, a se ni več vrnil. V četrtek so ga domači in sosedje iskali po vseh gozdovih v strahu, da se ni Petru zgodilo kaj zlega. Še le v petek so ga našli mrtvega pod visoko smreko v tako imenovanem Starem borštu.

Spočetka so menili, da je bil Peter pri obriranju omelja padel s smreke in se ubil. Bivši župan Modic iz Bresta pa je naprosil izanske orožnike, da naj truplo v njih navzočnosti pregleda zdravnik. To se je tudi zgodilo in zdravnik je ugotovil, da je bil Peter ustreljen z lovsko puško.

Naši v Ameriki

Nedavno je zmrznil v Eveleth, Minn., Martin Centa, doma nekje od Roba v Sloveniji.

Iz Calumet višje šole so graduirali sledeči slovenski fantje in dekleta: Lawrence Crnković, Francis Gasparich, Margareta Hribljan, Therese Jemich, Margaret Kobe, Mamie Lenarsich, Frang Rogina, John Sedak, Joseph Shaltz, Mary Staudohar in Edward Stiglich.

PROBLEMI PRISELJENCA

Naturalizacija soproga ameriške državljanke.

VPRAŠANJE: Moja žena je postala ameriška državljanica l. 1932. Poročila sva se l. 1928. Ali je res, da v takem slučaju more mož zaprositi za "drugi papir," ne da mu je treba imeti "prvega?"

ODGOVOR: Vsak soprogo ameriške državljanke uživa to olajšavo, ako se je poroka sklenila dne 24. maja 1934 ali kasneje oziroma ako je žena postala državljanica po tem dnevu. Kar ste se Vi poročili poprej in ker je Vaša žena postala državljanica pred navedenim dnem, morate ravnati se po starem postopanju, t. j. morate najprej dobiti "prvi papir" in dve leti kasneje morete zaprositi za naturalizacijo.

Razporoka ne vpliva na državljanstvo.

VPRAŠANJE: Prišla sem v Združene države l. 1919 in leta 1921 poročila sem se z naturaliziranim ameriškim državljanom. Lani me je moj mož žočil za razporoko in ta je bila sodniško doroljena. Ali sem za to izgubila svoje ameriško državljanstvo, ki sem ga pridobila vsled poroke z ameriškim državljanom pred l. 1922? Ako je to tako, kako naj zopet pridobim državljanstvo? Pred vsem: Ali morem dobiti ameriški potni list za potovanje v inozemstvo?

ODGOVOR: Ženska, ki je postala ameriška državljanica vsled poroke z ameriškim državljanom (kar je bilo mogoče pred dnem 22. septembra 1922), ni izgubila tega državljanstva vsled razporoke. Zato Vi ste še vedno ameriška državljanica in ste vpravičena do ameriškega pasporta.

Inozemski zaročenec ameriške državljanke.

VPRAŠANJE: Sem naturalizirana ameriška državljanica in sem zaročena z inozemcem, živčim v starem kraju. Nameravam odpotovati začasno v inozemstvo. Ako se z njim tam poročim, ali bo on mogel priti sem kot priseljence izven kvote?

ODGOVOR: Inozemski soprogo ameriške državljanke ima pravico od izvenkvotne priseljeniške vize le tedaj, ako se je poroka vršila pred dnem 1. julija 1932. Ako se je poroka vršila kasneje, ima dotičnik le pravico do prednosti in kvoti svoje rojstne dežele. Poleg tega boste morala ameriškiemu konzulu podati tehtne dokaze o svojem dobrem gospodarskem stanju, tako da ne bo nikakega dvoma, da bi mogel Vaš mož pasti na breme javne dobrodelnosti.

Zastaranje deportacijskega roka.

VPRAŠANJE: Vkolikor razumem, vsak inozemec, ki je prišel nezakonito v to deželo po 1. juliju 1924, more biti deportiran vsak čas. Radoveden sem, da-li Vrhovno sodišče je kedaj izreklo kako odloko v tem pogledu. Ali ni res, da celo vsak zločin — razun umora — zastara po gotovi dobi, tako da po preteku te dobe se ne more sodniško več postopati proti datičniku? Ali ne velja isto načelo tudi glede onih, ki so prišli sem nezakonito?

ODGOVOR: Vrhovno sodišče Združenih držav je že v več slučajih razsodilo na podlagi imigracijskega zakona od l. 1924 in je popolnoma potrdilo namen Kongresa, ki je z dotičnim zakonom hotel uvesti mogočnost deportacije brez kake časovne omejitve glede onih, ki so nezakonito prišli po l. 1924.

Zasigurano delo za bodočega priseljence.

VPRAŠANJE: Neki inozemec, ki je prišel sem nezakonito, se je tukaj poročil in je odšel nekam v inozemstvo z namenom, da se sem povrne zakonito potez. Tvrdka, kjer je bil

prej zaposlen, mu je zagurala delo in je pripravljena podati tozadevno pismeno izjavo. Ali ni to proti Contract Labor doleži?

ODGOVOR: V splošnem je res, da bi se to protivilo proti zakonu, ki prepoveduje priseljevanje ljudi, ki so se vnaprej pogodili za delo. Ali v slučaju

inozemca, ki je bil nezakonito v tej deželi in je odšel v inozemstvo v svrhu, da dobi imigracijsko vizo od ameriškega konzula je Department of Labor nedavno odredilo, da tak inozemec sme zasigurati si delo pred svojim legalnim povratkom, ako ima tukaj ženo ali otroka in se k njim zopet povrne. Kakor rečeno to velja le za človeka, ki ima tukaj ženo, soproga ali otroka.

V OBLAKIH MED MASAHO IN ASMARO

"Najbolj nora zračna prometna proga na svetu, je nedvomno prega Ala Littoria, ki veže Massauo z Asmaro," pravi ameriški vojni poročevalec v Eritreji Reynolds Packard.

Ta proga vodi gotovo nad najbolj divjim, najbolj raztrganim ozemljem v Vzhodni Afriki. Nevarni zračni toki se dvigajo ob gorskih pobočjih in stresajo letala. Nedogledne oblačne odeje pokrivajo često vse ozemlje med obema mestoma in napravljajo vtis, da se voziš nad snežnici poljanami Aljaške.

Packard je na tej progi potoval dvakrat. Vsakokrat je prisegel, da tega ne bo več storil, a človek podleže vedno znova skušnjavi, kajti to zračno potovanje nudi senzacije kakršnih na tem svetu drugje ni zlepa najti.

Ob koncu drugega potovanja so se dvignili spontano vsi potniki s svojih sedežev in priredili pilotu ovacije. Nihče ni bil več upal, da se vrne živ in zdrav na zemljo. Že ko so v letalskem vrhu v Massauo čakali na avto, ki naj bi jih popeljal do letališča, so lahko okusili malo tega, kar jih je čakalo. Avto se je zakasnjal za poldrugo uro in je prinesel s seboj potnike, ki jih ni bilo treba šele spodbujati, da bi poročali o svojih doživljajih. Povedali so, da je bilo tokrat vse tako oblačno, da je stroj letel že daleč nad oceanom, preden so opazili, da po Massauo zgrešili. Pilot je moral krožiti več nego uro nad oblačnim morjem, da je našel lučice, ki mu je omogočila orientacijo.

Ko se je Packard s sopotniki pripeljal na letališče, se pilot še vedno ni bil odločil, da bi tvegalo polek, kajti vreme ni kazalo dobro. Med tem so stroj za vsak primer založili z bencinom in oljem in seer za 10 ur, čeprav traja polet povprečno 20 minut. Od Massauo do Asmare je le 60 km zračne erte.

Končno so dali le znak za start. Deset mož je stopilo v letalo. Pretežno so bili to italijanski trgovci. Vzlet je bil gladek, krožili so nad mestom in so obrnili proti odprtemu mo-

rju, da bi se lahko dvignili dovolj visoko, da bi jim noben gorski vrh med Massauo in Asmaro ne postal nevaren. Poročevalec je v nekem trenutku pogledal navzdol in se mu je zazdelo, kakor da bi mimo aparata letale kope iz milnice. Postalo je mahoma temno, tako temno kakor v kakšnem zakajenem železniškem predoru. Takoj nato se je razsvetilo, kajti letalo je predrlo oblake, ki so se širili sedaj pod njim v belih valovih, žarčih od sonca. Tal ni bilo nikjer videti. Od časa do časa so bili oblaki tik pod njimi in je bilo videti, kakor da hočejo letalo požreti, kadar ga je zagrabil zračni tok. Pilot in mehanik sta se pogovarjala živahno v svojem prostorn in majala z glavo, stroj je divje nihal, oblaki so udarjali ob krila in zatemnjevali sonce. V nekem trenutku je pilot potegnil za roke vzvode, letalo se je streslo in je potem začelo padati kakor izrabljena raketa proti tlom. Packard je nehoti pomislil na ostre gorske vrhove, ki jih je bil videl na prvem poletu. Bil so morali neke spoznaj.

Nenadoma se je odprla spet luknja v nedogledni beli planjavi in v njej je ležala Asmara kakor kup belih sladkornih kock. Letalo je padalo kakor izstrelek, potem se je silno nagnilo in že so zagledali ceste in hiše prav razločno. Še preden so se zavdčili, so kolesa poskakovala na tleh in potniki so si oddahnili. Poleta je bilo konec.

70-LETEN STAREC OBSOJEN

ČAČAK, 21. jan. — V Čačku je stal pred velikim senatom 70-letni Radovan Čurkić, ki je ubil 40-letno sosedo Radoslavo, ji odsekalo obe nogi in jo zakopal za svojo hišo. Že dvakrat je bila razprava odložena, da bi psihiatri ugotovili starčeve duševno stanje. Res so takoj spoznali da bi bila na neozdravljivi bolezni (raku) kar pa ne vpliva na njegovo normalno duševnost. Starec je obsodbo sprejel.

ALI STE ZAVAROVANI

ZA SLUČAJ BOLEZNI, NEZGODE ALI SMRTI? AKO SE NISTE, TEDAJ VAM PRIPOROČAMO

JUGOSLOVANSKO KATOLIŠKO JEDNOTO V AMERIKI.

kot najboljšo jugoslovansko bratsko zavarovalnico, ki plačuje NAJBOLJ LIBERALNE PODPORE SVOJIM ČLANOM

Ima svoje podružnice skoro v vsaki slovenski naselbini v Ameriki. Posluje v 17. državah ameriške Unije. Premoženje nad \$1,500,000.00. — Za ustanovitev novega društva zadostuje 8 odraslih oseb.

Vprašajte za pojasnila našega lokalnega tajnika ali pišite na: — GLAVNI URAD J. S. K. J., ELY, MINNESOTA

Iz Jugoslavije.

GROFA SO OBSODILI

NOVIGRAD, 20. jan. — Novogradsko kasacijsko sodišče je izreklo končno obsodbo v sporu med znanim veleposestnikom grofom Franjo Schoembornom iz Futoga, ki ga je tožila grofica Tekla pl. Radony za 250,000 Din v obrestni. Grofica je bila na Dunaju omožena z nekim častnikom, od katerega se je pa ločila, potem živela s Schoembornom v svoji palači. Pred štirimi leti sta se razšla in grofica je trdila, da je potrošila zanj okrog 250,000 Din. Grof Schoemborn je napisal oporoko, v kateri zapušta grofici pol milijona, ona je pa zahtevala takoj 250,000 Din, in sodišče ji je ugodilo. Obenem dobi še 90,000 Din obresti.

V SAMOOBRAMBI

SISK, 20. jan. — V nedeljo zvečer je evinski zvanjenik Josip Pavletić v Sisku v samoozbambi razpaval s kuhinjskim nožem trebuh delavcu Jovu Mišiću, da se mu izstopila čreva in želodec. Čreva mu je prezval na sedelnih krajih, tako da je malo upanja, da bi ostal živ. Mišić je znan pijanec in razgrajen. Pavletića so izročili sodišču.

ZLOČIN IZSILJEVANJA

SARAJEVO, 24. jan. — Senator Alibegović v Sarajevu je dobil pred dnevi s strojem pisano grožbeno pismo, v katerem so zahtevali neznan izsiljevalec, da mora do določenega časa izročiti na odrejenem mestu 55,000 Din. Bilo je celo navedeno, koliko mora biti tisočakov in koliko stotakov. Na določeno mesto naj prinese denar točno ob uri senatorjev sin, drugače pa bo v stanovanju eksplodiral peklenški stroj. Smrtjo so zagrozili senatorju in njegovemu sinu tudi za pri-

mer, če bi o pismu kaj povedala policiji. Senator je svedea za delo policiji takoj prijavil in ko je njegov sin nosil na določeno mesto denar, so bili tam že policijski organi, da bi zajeli izsiljevalce. Neznanih zločincev pa ni bilo.

USPEŠNO ZATIRANJE VOLKOV

SARAJEVO, 24. jan. — Gozdarska uprava v Rujevcu v okraju Bosanski Novi je organizirala lov na volkove na svojem področju. Čuvaji in tudi vaščani so v najdjem času opažali štiri volkove, ki so se približevali tudi hišam. Po dobri organizaciji je imel lov tolik uspeh, da se od štirih zveri ubili 3, četudi so se lova udeležili samo 4 lovci in 12 gonjačev.

OBSODBA BLAGAJNIKA

ZAGREB, 24. jan. — Pred okrožnim sodiščem v Zagrebu je bil obsojen na 14 mesecev robbije občinski blagajnik Nikola Golešić iz Ozija, ki je bil obtožen zaradi poverbe občinskega denarja. Po navedbi obtožnice so se začele manjše poverbe občinskega denarja že poleti 1932, odkrila pa jih je lani kontrola sreskega načelstva v Karlovcu. Preiskava je ugotovila da si je blagajnik pridržal blizu 72,000 Din. Za manjše zneske je škodoval tudi razna društva.

NOŽ V SRCE ZARADI MATERE

BIHAĆ, 27. jan. — V Bihaću se je zabodel v ponedeljek popoldne v srce 21 letni tipograf Ivica Struminski. Zjutraj bi se bil moral peljati v Boko Kotorsko k vojakom. Na kolodvor ga je spremlja mati, da je prekorail donast in bala se je, da ga bo zadela stroga kazen. Domov grede je vsa potrta skočila v reko Uno, da bi si končala življenje. Slučajne je pa prišel mimo nekdo, ki je skočil za njo in rešil. Čim je sin zvedel, da si je hotela njegova mati končati življenje, se je zabodel v srce in obležal mrtev.

HUDA NESREČA

SARAJEVO, 21. jan. — Kakor znano, gradijo zapadno od Sarajeva novo železniško progo od Ustiprača proti Gorazdam. Danes se je pri gradnji nove proge pripetila huda nesreča. Sedem delavcev je dopoldne vleklo voz gradiva preko nekega potoka. Za most je služila pontonska ladja. Ko so bili delavci v vzrom sredi ladje, se je ta prevrnila in pokopala pod seboj voz in vseh 7 delavcev. Njihovi tovarisi so jih takoj rešili iz vode, vsi pa so bili ranjeni. Trije med njimi so imeli hude poškodbe in so jih zato takoj odpeljali v sarajevsko bolnišnico. Ostali štirje so bili le lažje ranjeni.

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso potstrežbo, in kdor je od večšega zastopnika pravilno poučen, mu je potovanje zabava.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorodnika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, da mo vsakomur brezplačno.

Pišite nam!

SLOVENIČ PUBLISHING Co.

Travel Bureau

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Mi zastopamo vse parobrodne družbe.

NOVA KOMISIJA FEDERALNEGA REZER VNEGA URADA

Predsednik Roosevelt je v svoji pisarni v Beli hiši imenoval novo komisijo federalnega rezervnega urada. Z leve na desno so: Broderick iz New Yorka, Ransan iz Georgije, McKee iz Pennsylvanije, Szymczak iz Illinoisia in predsednik komisije Eccles iz države Utah.

Ali ste že naročili Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1936. — Vreden je 50 centov.

POUČNE KNJIGE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI
PESMI IN POEZIJE

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

ZEMLJEVIDI
MOLITVENKI
IGRE

Romani...

ANA KARENINA, roman spisal L. N. Tolstoj. Dva zvezka, trdo vezana, 1978 strani... \$6.50
ANDREJ TERNOVC, (autor), reliefna karikatura iz minulosti... \$0.30
BEATIN DNEVNIK, spisal Luiza Pesjakova... \$0.60
BELE NOČI, MALI JUNAK, spisal F. M. Dostojevski... \$0.60
BELI MEČEN, roman, spisal Juš Kozak... \$0.40
BRATJE IN SESTRE V GOSPODU... \$0.75
ČRNI PANTER, spisal Milan Pugač... \$0.30
ČRTICE IZ ŽIVLJENJA NA KMETIH... \$0.35
DALMATINSKE POVESTI, spisal Igo Kaš... \$0.35
DEJLE ELIZA, spisal Edmond de Concourt... \$0.40
DON KIHOT, spisal Miguel Cervantes... \$0.75
DVE SLIKI, spisal Ksaver Meško... \$0.60
FILOZOVSKA ZGODBA, spisal Alojzij Jiranek... \$0.60
GLAD, spisal Knut Hamsun... \$0.30
GOMPAČI IN KOMURSARI... \$0.45
GUSAR V OBLAKIH, spisal Donald Keyboe... \$0.80
GOSPODARICA SVETA, (Karl Figdon)... \$0.50
GOZDOVNIK, spisal Karl May... \$0.75
GREŠNIK LENART, spisal Ivan Cankar... \$0.70
HADŽI MURAT, spisal L. N. Tolstoj... \$0.40
HELENA, roman, spisala Marija Kmetova... \$0.40
HUDE CASI — BLAGO DUŠE, spisal Franc Beletič... \$0.75
HUDE BREZNO in druge povesti, spisal Franc Beletič... \$0.35

IDIOT, spisal F. M. Dostojevski... \$3.35
IGRALEC, spisal F. M. Dostojevski... \$0.75
IZBRANI SPISI, dr. Hinka Dolenc... \$0.60
IZBRANI SPISI DR. JANEZA MENCINGERJA... \$1.50
IZLET GOSPODA BROUČKA V XV. STOLETJE... \$1.20
JAGNJE, 110 strani... \$0.45
JERNAČ ZMAGOVAČ, spisal H. Sienkiewicz... \$0.50
JURČIČEVI ZBRANI SPISI... \$0.90
JUTRI, spisal Andrej Strug... \$0.75
KAJ SI JE IZMISLIL DOKTOR OKS... \$0.45
KAKO SEM SE JAZ LJKAL, spisal Jakob Aleš... \$1.50
LA BOHEME, spisal H. Murger... \$0.30
LISTKI, (Ks. Meško)... \$0.70
LOV NA ŽENO, spisal J. O. Curwood... \$0.50
LUCIFER, spisal Jean de la Hire... \$1.00
MALI LORD, spisala Frances Hodgson Burnett... \$0.50
MALENKOSTI, spisal Ivan Albrecht... \$0.30
MATERINA ŽRTEV, 240 strani... \$0.60
MED PADARJI IN ZDRAVNIKI... \$0.60
MILJONAR BREZ DENARJA, spisal C. Phillips Oppenheim... \$0.75

MIMC ŽIVLJENJA, spisal Ivan Cankar... \$0.30
MLADA LETA, (Jan. K. Brek)... \$0.60
MLINARJEV JANEZ, spisal Ivan Cankar... \$0.50
MOJE ŽIVLJENJE, spisal Ivan Cankar... \$0.75
MOŽJE, spisal Emerson Hugh... \$1.50
NADEŽNA NIKOLAJEVNA, spisal V. M. Garšin... \$0.35
NA KRVAVIH FOLJANAH, Matičič... \$1.50
NAŠA VAS, spisal Anton Novčan... \$1.00
NAŠI LJUDJE, spisal Alois Remec... \$0.40
NOVA EROTIKA, spisal Ivan Rožman... \$0.30
PASTI IN ZANKE, spisal I. S. Orel... \$0.50
PESMI V PROZI, spisal Chas. Baudelaire... \$0.80
PINGVINSKI OTOK, spisal Anatole France... \$0.60
POVEDI IN SLIKE, spisal Ksaver Meško... \$0.60
POSLEDNJI DNEVI POMPEJA (2 zv.)... \$1.25
POFOTNIKI, spisal Milan Pugač... \$0.60
POVESTI IN SLIKE, spisal Ksaver Meško... \$0.60
PRAVICA KLADIVA, spisal Vladimir Levstik... \$0.50
PRED NEVIHOTO, spisal I. Turpanjev... \$0.35
PREHAJAČ, spisal Fr. Detela... \$0.60
PRI STRICU, spisal Gangi... \$0.60
PRODANE DUŠE, spisal J. J. Lohvick... \$0.60
RANJENA GRUPE, spisal Ivan Albrecht... \$0.35

RDEČA MEGLA, spisal Karl Figor... \$0.70
RENE MAUPERIN, spisal Edmond de Concourt... \$0.40
ROMAN ZADNJEGA CESARJA HABSBURŽANOV... \$0.75
ROMANTIČNE DUŠE, spisal Ivan Cankar... \$0.60
SANIN, spisal M. Arcašev... \$1.00
SIN MEDVEDJEGA LOVCA, spisal Karl May... \$0.30
SKRIVNOST NAJENKE, povest. Trdo vezano... \$0.50
SLIKA DORIANA GRAYA, spisal Oscar Wilde... \$1.20
SREDOZIMCI, spisal Peter Bohinjec... \$0.60
ŠTUDENT NAJ BO. — NAŠ VSAKODANJI KRUH... \$0.30
STRAHOTE VOJNE, spisala Bertha pl. Suttner... \$0.50
SVETLOBA IN SENCA, spisal dr. Fr. Betela... \$1.20
TARZANOV SIN, VEZANO 301 strani... \$0.30
TARZAN, SIN OPIZNE, 302 strani... \$0.90
TATIČ, spisal Franco Bevk... \$0.70
TUNEL, spisal Bernhard Kellermann... \$1.20
TARZANOV SIN, VEZANO 301 strani... \$0.30
TARZAN, SIN OPIZNE, 302 strani... \$0.90
TATIČ, spisal Franco Bevk... \$0.70
TUNEL, spisal Bernhard Kellermann... \$1.20
TARZANOV SIN, VEZANO 301 strani... \$0.30
TARZAN, SIN OPIZNE, 302 strani... \$0.90
TATIČ, spisal Franco Bevk... \$0.70
TUNEL, spisal Bernhard Kellermann... \$1.20

V GORSKEM ZANOTJU, spisal Anton Koder... \$0.40
VITNAR, spisal Rabindranat Tagore... \$0.60
VOJNINJE, spisal Josip Ogrinec... \$0.35
V OKLOPNJAKU OKOLI SVETA, spisal Robert Kraft... \$1.60
ZABAVNA KNJIŽNICA, 122 strani... \$0.75
ZADNJA KMEČKA VOJSKA, spisal A. Senoa... \$0.75
Z OGNJEV IN MEČEM, poljski spisal H. Sienkiewicz... \$1.00
ZLOČIN V ORCIVALU, spisal E. Gaboriau... \$1.00
ZAPISKI IZ MRTVEGA DOMA, spisal Dostojevski... \$2.00
ZLATA VAS, spisal Fr. Malovasič... \$0.60
ZLOČIN IN KAZEN, spisal F. M. Dostojevski... \$1.25
ZGODBE NAPOLEONOVEGA TUZARJA, spisal Conan Doyle... \$0.50
ZBRANI SPISI, 368 strani... \$2.50
ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA, spisal Ivan Pregelj... \$0.70
ZA KRUHOM, spisal H. Sienkiewicz... \$0.50
ZMAJ IZ BOSNE, spisal Jos. Ev. Tomič... \$0.75
ZMOTI IN KONEC GOSPODIČNE PAVLE... \$0.50
ZNAMENJE ŠTIRIH, spisal Conan Doyle... \$0.60
Narčilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 a: 2 centa. Če pošljete gotovino, reko- mandirajte pismo.
KNJIGE POŠILJAMO POŠTNE PROSTO
Naslovite na: —
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Spisi...

Povesti...

KRATKA DNEVNA ZGODBA

E. ZOLLERDER:

PLAVA KROGLICA

Vsako sredo smo se zbirali pri dr. Francottu, kvartali, se pogovarjali o znanosti in včasih pripovedovali strašne zgodbe. To sredo je bil na vrsti gospodar sam. Poročnik Blackwell, naš točaj je napalnil kozarec in dejal.

— Poslušamo vas, dragi doktor!

Dr. Francotte, slok, z dolgimi, vedno razmršenimi sivimi lasmi, zaradi katerih je bil podoben znanstveniku ali umetniku, je pričel s tihim, nekoli-ko utrujenim glasom povest:

— Čas in kraj moje zgodbe sta brez pomena... Neki večer so me poklicali k telefonu. Zvonec je drdral tako dolgo in trdovratno, kakor nikoli poprej. To je bilo že ob 11.32 min. ponoči ko sem hotel iti spat. Vzel sem slušalo, a neki nagon mi je narokoval, naj ga ne dvignem k ušesu. Zvonec je obmolnil.

— Ali se snite? ali še vedno spite? — Neki visok glas je obupno zategnjeno ponavljal vedno isto vprašanje. Ne vem zakaj nisem odgovoril. Zdelo se mi je, da moram tako storiti.

— Ali še niste vstali? — se je zopet zaslislalo iz aparata. V tem hipu je na moje največje začudenje zletel iz slušala droben, kovinski, plav predmet, lesketajoča se kroglica v velikosti navadno bučike, in se skotalila po preprogi. Glas iz telefona je tenko, razločno nadaljeval:

— Avto pričakuje pred vašo hišo. Imate samo pet minut časa. Morate takoj na pot. Vzemite plavo kroglico. Izročite jo soferji. Nesmete mu staviti nobenega vprašanja. Zadeva je preveč resna, velja življenju in smrti. Prepovedana vivisekcija. Zločinska vivisekcija.

Glas v telefonu je nenadno obmolnil. Zagledal sem v ogledalu svoj obraz in se zdrznil. Oči so bile široko odprte od groze. In ustnice so neslišno šepetale:

— Vivisekcija. Še pet minut — pet minut.

Nešteto ubiganj je preletelo moje možgane med tem, ko sem se pringibal, da bi pobral plavo kroglico na tleh. A se ni razpočila in se mi je zdelo celo nekam mehka. Na čuden način sem se popolnoma pomiril, ko sem to ugotovil. Šele s kroglico v roki sem pričel mirno in jasno misliti, kaj vse moram storiti.

Pet minut pozneje sem bil že obleden. Vtaknil sem električno svetiljko v levi in samokres v desni žep širokega športnega površnika in zapustil stanovanje. Kroglico sem tiščal v roki. Pred hišo sem obstal. Tema je bilo kakor v rogu. Moja vila je stala na robu mesta, in se je dvigal takoj za njo z gozdom poraščen klance sredi mestnega parka. A svop rezke luči je nenadno razpršil temo. Zagledal sem krasen avtomobil, poleg katerega je stal blede sofer. Pokazal sem mu kroglico, in mi je prikimal.

— Le noter, prosim. Treba bo hiteti. Ali ste vzeli samokres? Ali imate šest strelov? Pritrdil sem.

— Kmalu jih boste potrebovali. Pot pelje okoli malega jezera. Seveda moram ugasniti luči.

— A zakaj? Katera pot ob jezeru je to? Ne poznam nobene jezera v bližini. Sofer ni odgovoril. Čim sem vstopil, je že sprožil motor. Ko sem se ozrl, sem zagledal na sedežu nekaj belega. To je bilo pismo. Odprl sem ga, prižgal žepne svetiljke in prečital te besede:

— Rešite nas. Morate biti zelo previdni! Noč je temna. To je naše edino upanje. Prilagam ček v znesku 10,000 funtov kot plačilo za vaše življenje. 10,000 funtov! Ti neznanec so drago cenili moje življenje! A kaj je pomenila ta nenmna šala?

Med tem je sofer nenadno zapetel, ne da bi se ozrl!

— Kaj počenjate? Ugasnite vendar luč, če vam je življenje drago! Kmalu bova na cilju. Ali že vidite jezero?

Res, urej sem začutil kakor zagledal črno vodno gladino, ker sem zaslišal enakomerno pljuskanje valov. Samo včasih se je tema za spoznanje razmaknila, in so švigale nad volo neke sinjaste sence.

Avtomobil je nenadno obstal sredi iste neprodorne noči. Sofer je odprl vrata.

— Istopite, — je rekel hri-navo.

— Saj mi vendar morate povedati, kaj naj tu počnem?

— To boste zvedeli prav kmalu točno popolnoči. Vse je itak odvisno samo od vaše spretnosti. Mar niste dr. Francotte iz Scotland Yarda? A jaz moram takoj nazaj. Zbogom.

Obrnil je avto in takoj izrazil, kakor da bi se pogreznil v zemljo. Stegnil sem v temi roko in zdelo se mi je, da me opazuje tisoče nevidnih, sovražnih oči. Nisem vedel, kod in kam. To je bilo prav mučno. A napel sem vse moči, da ne bi zaklical in ostal nepremičen.

Ali ne bi bilo preveč neprevidno prižgati svetiljko in pogledati, koliko je ura? Ali ne bi kazalo odkorakati naprej? Ta vprašanja so me mučila vedno bolj. A nenadno sem nekaj opazil.

V daljavi kakih 30 metrov sem razločil senco nizke hiše. Stala je sredi parka. Okna v pritličju so nenadno zažarela v električni luči. Rahla svetloba je švignila skozi debla, pričarala iz mraka sence grimovja in tropskih palm. Notri so morali biti ljudje, ker so se premikale onstran oken neke nejasne sence. Če so mi telefonirali iz tega skrivnostnega poslopja, je morala biti vsa zadeva več ali manj resnična! Polagoma sem se ponovil in sklenil, da na noben način ne smem podležti razburjenim živcem ter pobegniti domov. Izkoristil sem vsako kritje in se počasi približal hiši. Moje noge so neslišno drsele po travi. Z desnico sem otipaval pripravljene samokres. "Šest nabojev! Šest nabojev!" sem venomer mislil.

"Kaj pomeni to? Zakaj jih mora biti prav šest?" Ali so se polastili vile neki norci ali pa jaz sam nisem bil pri zdravi pameti? A okno v pritličju se je sunkoma odprlo in ven je pogledalo točno šest glav. Vse so se noro grohotale. Ta smeh je bil tako pečasten, da me je polila kurja polt. — Torej bo to vendar resnica! — sem pomislil. — Zdaj vem, zakaj moram imeti šest nabojev...

Glave so zopet izgubile. Prikradel sem se pod okno in videl, da kroži po sobi šest v dolge bele obleke zavitih postav. Videti so bile kakor zdravniki pri operacijski mizi. Minuto ali dve pozneje se obstale v krogu. Okna je ostalo odprto.

Obupen krik je prerezal nočno tišino. — Le hitro, le hitro, dokler še ni prepozno! — sem pomislil, rnilil po travi naprej in pričel iskati oprijema, da bi zlezal skozi okno v notranjost hiše. A ovijalke ob oknu so bile prešibke, da bi držale mo-jo težo. — Zakaj ne bi poskusil vdreti skozi vrata? — sem v naglici pomislil in stekel okoli hiše. Človeški možgani ne verjetno naglo delujejo v sličnih trenotkih. Kmalu sem našel vrata, plačil noter in skoro padel, ker spleh niso bila zaprta. Kakor burja sem zletel po stopnicah navzgor. Debela preproga je zaglušila moje korake, in snloh je vladalo v hiši popolna tišina. Šele zgoraj sem zagledal dolg hodnik in žarek luči, ki je prihajala skozi zaprta vrata v globini hodnika. Zopet se je razlegel isti pošastni krik, in se vse pretresel.

Zločinska vivisekcija! Na pomoč! 10,000 funtov kot cena krvi. V enem trenutku sem zgrabil za kljuko. A preden sem utegnil odpreti vrata, mi je zopet zadenele naproti isto pošastno, laježu lačnih šakalov slično rezgetanje. Šestero sploščanih obrazov je pogledalo iz sobe in šest krvavih kazalec mi je kimal v zraku. — Roke kvišku, če vam je življenje drago! — Vrata so se nenadno zapletnila za mojim hrbtom in sem slišal, kako je nekdo na hodniku obrnil ključ v ključavnici. Naslovil sem se na zid, da ne bi me kdo napadel od zadaj, ter zagledal sredi sobe belo operacijsko mizo. Zopet je zapel zvonček, ki je bil čudno sličen glasu mojega telefona. Šest belo oblačenih postav se je priklonilo in sem začel glas:

— Gospod doktor, k telefonu vas kličejo! Ali ne čujete?

Nadaljevanje na 6. strani.

Dopisi.

New York, N. Y.

Ker se ravno nahajamo v predpustnem času, smo newyorška dekleta sklenila, da priredimo veliko pustno veselico v prid naši Slovenski cerkvi, ki je zelo v veliki potrebi. Druga leta je bila namreč navada, da smo imeli ob tem času cerkveni bazar. Ker pa bazarja letos ne bo, se bo morala cerkev z veselico zadovoljiti. Zato naj pa vsak faran oziroma vsak Slovenec prispeva s tem, da poseti in se udeleži te velike prireditve, na kateri bodo vsakovrstne stvari, kakor potice, krofi in druge dobrine. De na željna grla ne bomo pozabile, to se samo ve.

Torej Vas še enkrat prav lepo vabimo na našo veselico, da s tem malo pomagamo cerkvi.

Za veliko udeležbo se pripravljamo

Newyorška dekleta.

S pota.

Na Gilbert, Minn., kjer živim, večkrat gledam ubogopitice, kako se vse premražene tepejo za živež, ki ga jim trosim. Včasij kaže toplomer do petdeset stopinj mraza.

Rojaki se pripravljajo na igro "Mrak", čije snov je vzeta iz medvojnega časa. Predstavlja pohabljenega vojaka, ki se je nenadoma vrnil domov ter zalotil svojo ženo v objemu svojega očima. Kaj se je potem zgodilo, bodo videli in slišali vsi oni, ki bodo dne 1. marca ob pol osmih zvečer v veliki in moderni dvorani višje šole na Gilbert.

Poleg igre bo še kratka burka, predstavljajoča pečlarja ter staro zvito vdovo; med dejanjji pa razno petje in deklaracije turojene mladine. Za obiskovalcev iz drugih naselbin bodo preskrbljeni avtomobili.

Torej vsak dobrodošel k igri "Mrak" dne 1. marca. Pozdrav!

Matija Pogorele.

Val d'Or, Que., Canada.

Iz teh divjih severnih pustinj pošiljam pozdrave vsem rojakom po širnem svetu, kar jih doseže naš cenj. list Glas Naroda.

V tej pokrajini obratuje 6 manjših zlatih rudnikov, v katerih je zaposlenih tudi nekaj Slovencev ter kopljemo to dragoceno kovino, samo žalibog za drugega, zelo malo za sebe. Pokrajina je sedaj še zelo pusta, pa izgleda, da bo nekoč tukaj živahno mesto. Zimo imamo jako hudo in dolge zimske večere. Zelo nam bi bil dobrodošel Peter Zgaga, da bi nas vedril s svojim humorjem. Tudi za njega bi bilo pametno, da se umakne iz New Yorka, ker tam je v večini nevarnosti, da ga povozijo kakšna karanja. Tukaj bi bil varen radi tega, kvečjemu bi se moral spretno ogibati pasji vpregi, ker ž njo vzdržujemo promet v zimski sezoni. Tudi naš kulbar bi ga bil vesel. Vedno bi mu podtaknil kaj boljšega. Če bi ga kdo vprašal, koliko fantov ima na hrani, bi gotovo odgovoril: — 25 fantov in enega Petra Zgago. Torej pridi, Peter.

Ne svidenje!

Jurij Mihelič od Kolpe.

ZAROČENCA

MILANSKA ZGODBA / 17. STOLETJA / Spisal: ALESSANDRO MANZONI

140

Lucija je nekaj dni po Renzovem obisku zapustila z dobro vdovo lazaret, da sta zaukazano splošno kwaranteno prebili vkup, zaprti v vdovini hiši, da sta nekaj časa porabili za pripravlanje Lucijine bale, katere se je po kratkem obotavljanju lotila tudi mladenka sama, in da je vdova na koncu kwarantene izročila trgovino in hišo onemu svojemu bratu komisarju ter se pripravila na pot.

Nekega večera zasliši Neža voz, ki se ustavi pred vrati. — Gotovo je ona! — In bila je res ona in dobra vdova z njo. Medsebojne sprejeme naj si bravec sam predstavlja.

Naslednjo jutro zgodaj pride slučajno Renzo, ki ne ve še ničesar in bi le rad dal pri Neži malo duška svoji nevolji, ker Lucije tako dolgo ni. Kaj je počel in kaj je rekel, ko jo je zagledal pred seboj — tudi to propuščamo bravčevi domisljiji. Lucijino vedenje pa je bil tako, da ga lahko z malo besedami opišemo. "Pozdravljam vas. Kako se imate?" je rekla s povešenimi očmi in brez zadrege. In ne mislite, da se je Renzu zlelo tako vedenje preveč suho in ji ga je zameril. Prijel je stvar čisto od pravega konca in kakor znajo dobro vzgojeni ljudje odštet odbitek od poklonov, tako je on dobro vedel, da te besede ne izražajo vsega, kar se vrši v Lucijinem srcu. Sicer pa je bil lahko opaziti, da ima dva načina za izgovarjanje takih besed: — enega za Renza in drugega za vse ostale ljudi, kar jih je poznala.

"Imam se dobro, kadar vas vidim," je odgovoril mladenič s staro rečenico, ki pa bi jo bil drugace on iznašel v tistem hipu.

"Ubog! naš oče Cristoforo..." je rekla Lucija. "Molite za njegovo dušo; dasi smo lahko gotovi, da zdaj že molijo on za nas tam gori."

"Bil sem žal na to pripravljen," je dejal Renzo. In to ni bila edina žalostna struna, ki so se je dotaknili v tem pogovoru. Toda kaj bi naj so govorili o čemerkoli, pogovor mu je bil vedno prava slast. Čas je bil zanj kakor tisti svojeglavni konji, ki se upirajo, se postavijo, dvignejo zdaj eno nogo, zdaj drugo, udarijo z njo spet na isto mesto, delajo tisočero ceremonij, preden napravijo en korak, nato pa se ne

nadoma zaženejo in zletijo, kakor bi jih veter nosil; tako so se prej minute zlele Renzu ure, nato pa so se mu ure zlele minute.

Vdova ne le da ni kvarila družbe, temveč je prav dobro sodila (vanjo); ko jo je Renzo videl prej v oni mali postelji, si gotovo ne bi mogel predstavljati, da je tako družabne in dobrovoljne narave. Toda lazaret in življenje na kmetih, smrt in poroka niso ista stvar. Z Nežo je brz sklenila prijateljstvo; pravo veselje pa je bilo videti, ko je bila z Lucijo obenem nežna in saljiva, kako jo je vljudno zbadala, ne da bi pretiravala, jedva kolikor je bilo treba, da jo je prisilila pokazati svojo radost ki ji je polnila srce.

Renzo je končno dejal, da gre k don Abbondiu in se domeni radi poroke. Šel je res in začel takole napol saljivo, napol spoštljivo: —

"Go-pod kurat, ali vas je že minila tista bolečina v glavi, radi katere ste mi dejali, da naju ne morete poročiti? Zdaj imamo čas; nevesta je tu; prišel sem, da čujem, kdaj bi vam bilo prav. Toda to pot bi vas prosil, da se požurimo."

Don Abbondio ni rekel "ne"; toda začel je omahovati, iskati novih izgovorov in drugačnih prišepetovanj, češ: zakaj bi se človek razkazoval na trgu in dajal izklicavati svoje ime, ko ima še tisti razglas o zajetju na grbi, in da bi se stvar prav tako lahko izvršila kje drugje in se to in še ono.

"Razumem," je dejal Renzo. "Še vas nekoliko boli glava. Toda čujte, čujte." In začel mu je popisovati, v kakšnem stanju je videl ubogega don Rodriga, ki da mora biti ob tej uri gotovo že v krtovi deželi. "Upajmo," je sklenil, da mu bo Gospod izkazal usmiljenje."

(Dalje prihodnjic)

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja". "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI! ! !

- IZ BAGDADA V STAMBUL 4 knjige, s slikami, 627 strani... Vsebinska: Smrt Mohamed Emina; Karavana smrti; Na begu v Goropa; Družba En Naz... Cena 1.50
KRIŽEM PO JUTROVEM 4 knjige, 538 strani, s slikami... Vsebinska: Jezero smrti; Moj romap ob Nilu; Kako sem v Mekko romel; Pri Šamarib; Med Jezidi... Cena 1.50
PO DIVJEM ŠURDISTANU 4 knjige, 584 strani, s slikami... Vsebinska: Amadija; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dvema ognjema... Cena 1.50
PO DEŽELI SKIPETARJEV 4 knjige, s slikami, 577 strani... Vsebinska: Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; Ob Vardarju... Cena 1.50
SATAN IN ISKARIOT 12 knjig, s slikami, 1704 strani... Vsebinska: Izseljenci; Yuma šetar; Na sledu; Nevarnost nasproti; Alruden; V treh delih cveta... Cena 3.50

Naročite jih lahko pri: KNJIGARNI "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y.

KNJIGE Vodnikove Družbe ZA LETO 1936 so dospele. Oni, ki so jih naročili, so jih že dobili po pošti. \$1.50 LETOŠNJA ZBIRKA VSEBUJE SLEDEČE KNJIGE: VODNIKOVA PRATIKA; POT K MRTVIM IDEALOM; TEMNA ZVEZDA; ZLATI ČEVELJKI; PETDESET ODSOTKOV (povest). KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POTREBUJEM GOSPODINJO za lišna dela in oskrbo otrok, da jih odpravi v šolo. Dobra prilika za starejšo žensko. — Plača po dogovoru. Pišite na: MATT SUSAK, Box 1081, Struthers, Ohio.

PRODANE DUŠE

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

35 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

"Na vsak način."
"Takoj bom poizvedel za prvi vlak, ker se mi zdi, da se mudi."
"Tege ni treba, peljeva se z mojim avtomobilom. Takoj gréva — delovanje teh trgovcev z dekleti mora biti s koreninami izruvano. In v to bom zastavila svoj vpliv. V Buenos Aires me dovolj poznajo — tam imam zveze z oblastmi in jih bom sedaj izkoristila. Pojdiva, gospod doktor. Najprej me sprejmite k ravnatelju Hartmanu, ker imam z njim še nekaj važnega govoriti. O vaši iznajdbi bomo govorili, kadar se vrnemo."
"Če sedaj ni važno. Mudilo se mi je samo zato, ker sem upal, da bi se mogel z Rozo tesneje zvezati in čim prej priti do svojega cilja. Sedaj pa je njena varnost najvažnejša stvar," pravi paglo.
Lahen nasmeh se razlije čez ustnice gospe Worth. V takem slučaju bi bil njen Johan reknel isto. Kako zelo jo je Vendel spominjal na njenega dragega pokojnega moža. Srečna Roza — pri vsem tem! Tako ljubljena je malokatera žena. Naglo zapustita Vendelovo pisarno in hitita k ravnatelju Hartmanu. Brez odlašanja mu izročita pismo.
"Saj dovolite, gospod doktor? Gospod ravnatelj, prosim, preberite to pismo; res je od nečakinje Josipine Worth."
Ravnatelj vprašujoče pogleda gospo Worth in nato bere pismo, ki ga zelo gane.
Medtem gospa Worth telefonira svoji sobarici in ji naroči, naj takoj pripravi njen kovček za nekaj dni in naj pove šoferju, da se naj takoj pripravi za pot v Buenos Aires. V pol ure hoče odpotovati.
"Ali greste v Buenos Aires, gospa Worth?"
"Če boste po tem pismu razumeli — gospod dr. Vendel me bo spremljal. Dragi gospod doktor, prosim pripravite se na pot; v pol ure pridem po vas."
Vendel se poslovi in z naglimi koraki odide proti inženirski hiši. Ko je gospa Worth sama z ravnateljem, mu pravi:
"Kaj pravite na to pismo?"
"Veseli me, da imate tako junaško nečakinjo — in — nečakinjo, ki tako občuti. Toda, kako je prišlo, da je šla v Argentino?"
Naglo mu vse pove.
"Kri vaše krvi, gospa Worth, to me veseli zaradi vas. Toda dr. Vendel niste povedali, da ste Josipina Worth?"
"Ne, najprej sem ga nalagala, da sem Julija Worth, ker je nezaupljivost strašila v meni in nato — nato pa sem se sramovala priznati mu svoj dvom. To bom še nekoliko odložila, saj ne more škodovati. Sedaj hočem z dr. Vendelom naglo v Buenos Aires, da svojo nečakinjo vzamem pod svojo varstvo. Torej na svidenje, gospod ravnatelj."
"Še eno pot, gospa Worth in se zopet vrnite zdravi!"
Sežeta si v roke in gospa Worth paglo odide.

Nemški konzul je takoj, ko ste odšli Roza in Marta, napravil vse korake, da so senhora Morbida in njeni pomagači čim prej naznanjeni in da oblasti zasledujejo Petrija in njegove tovariše v Santa Fe. Toda senhora Morbida je bila posvarjena. Ko je bil beg obeh mladih deklet odkrit, ji je najprej skušala prijeti in prepeljati nazaj. Toda nikjer ju ni bilo mogoče najti. Senhora Morbida je bila v velikih skrbah, da bi ji mogla ta zadeva zlomiti vrat, kajti dobro je vedela, da ima že mnogo na svoji vesti. Ostalo ji je še mahajno upanje, da bi se mogoče dekleti zgledali na prvi policijski stražnici. Kajti Bessie Hollywood ji ni izdala, da je Roza in Marta pred tem posvarila. Ko so jo odvezali in izvlekli robec iz ust, je rekla, da jo je Roza nenadoma napadla, jo zvezala in ji zamašila usta in da ji je vzela ročaj do vrat.

Da je pa z njo izgubila tudi Marta, je bila tudi Bessie začudena, toda znotraj se je ravno tako veselila, kot nad posrečenim Rozinim begom in uboga nesrečna Bessie je hodila okoli z občutkom, da je njeno dobro delo izbrisalo del njenih grehov ki pa so bili pravzaprav samo grehi onih, ki so jo proti njeni volji držali v grehu.

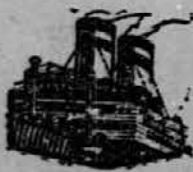
Senhora je neprestano tarnala, koliko denarja je izgubila, ker ste dekleti pobegnili. Dolžni ste ji ostali denar za vožnjo in za lepo židano obleko, ki ste jo raztrgali. Da omanljivo vino, ki ga je tako skrbno pripravila, ni učinkovalo, ni mogla razumeti. Toda noben sum ni padel na Bessie. Senhora se je hudovala na obe pobege dekleti, ker ste njeno služkinjo napadli in jo zvezali, toda zaklela se je, da jih bo dobila nazaj in tedaj boste občutili vso njeno jezo. In tako poteka vse dalje in vedno slabše, ne da bi njeni udani policisti pripeljali dekleti nazaj. In senhora Morbida je proti dekletoma sestavila celo vrsto obdolžb in gre naslednje jutro na policijo, da naznanjajo beg obeh deklet. Bila je v zelo slabi volji, kajti njeni gostje so sinoči med kletvami zapustili njeno hišo, ko so slišali, da so naznanjena dekleta pobegnili. Bali so se, da bi policija vdrla v hišo senhore Morbida in niso hoteli, da bi jih tam našli. To pa senhora nivoč jezile in tudi sama ni bila pri najboljši volji. Vedela je, da jo more rešiti le velika drznost.

Ko pride senhora na policijo, tam o begu obeh deklet še niso vedeli ničesar. In senhora je temeljito skrbela za to, da je bilo policijsko poročilo sestavljeno v njenem smislu.

Vložila je naznanilo, da ste dve zločinki napadli njeno služkinjo, da ste jo zvezali in pobegnili z velikim dolgom — na ta račun je senhora Morbida napisala tudi podkupnino za policiste.

(Dalje prihodnjik)

SLOVENIC PUBLISHING CO TRAVEL BUREAU
315 WEST 15th STREET NEW YORK N. Y.
PISITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV ZA SERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

1936
SLOVENSKO-AMERIKANSKI
KOLEDAR
160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA
50 CENTOV
Naročite ga danes.
Slovenic Publishing Company
New York, N. Y 216 West 18th Street

PLAVA KROGLICA

Nadaljevanje s 5. strani.

— Morite! — sem zagrmel. Vaša igra je izgubljena! Kdo je vaš žrtve na kirurški mizi? Odklenka!o vam je! To vam pravim jaz, doktor Francotte. Saj ste kaj čuli o meni?
— Kaj vi ste, doktor Francotte, Hahaha!... Ta je pa dobro! Mar ne vidite, da ste že zvezani in boste zdaj operirani? Mar ne čujete, da vas kliče zvonce?
Hotel sem dvigniti roko in se v obupu oprčil, da je bilo že prepozno. Nekdo me je stiskal kakor v kleščah. Tema mi je zastrla oči, in smrtne srage so mi oblike želo...
Dr. Francotte je nenadoma obmolnil. Vsi skupaj smo ga pričeli prositi, da bi nadaljeval zanimivo povest.

— Takoj, takoj, — je odgovoril. — Saj nadaljujem. V istem trenutku, ko me je prišla neka neuspiljena roka za vrat, sem se nepričakovano zbudil.
V sobi je zavaldal dokaj mučen molk. Vsi navzoči so bili nedvomno nekoliko užaljeni, da jih je gospodar tako potegnil.
— Le mirno kri, gospoda! Le malo potrpite! Moja povest še ni končana, temveč se bo zdaj šele pričela.
— Kaj? — je zadonelo od vseh strani.
— Da, zbudil sem se v svoji postelji, kakor sem vam pravkar povedal. V sobi je bilo že dokaj svetlo. Sluga je stal poleg postelje in me vlekel za rokav. — Gospod doktor! K telefonu vas kličejo. Stvar je nujna. Ali ne čujete?

Res je zvonil telefon kakor blazen.
— Telefon se je oglasil že tretjič — j odgovoril sluga. — Prižgal s m iestence, ker sem mislil, da vas bo luč najprej predramila.
Zbudil s m se ves potem, popolnoma onemogel. Ura je kazala točno 11.34. To me je začudilo, ker sem vedel, da sem bil dve minuti poprej ob 11.32 oqrinil na mojo ponočno vožnjo. Zopet sem stopil v pižami k telefonu, zopet opazil svoj obraz v ogledalu in kakor prvič dvignil slušalo. Ista plava kroglica je iz cevi zletela na

ta. Hripav glas je govoril iz telefona:
— Ali ste že vstali, gospod doktor? Že tretjič vas kličem. Pohitite, prosim, gospod doktor. Nadzornik French vodi obleganje... Zločinci nam ne bodo ušli nocoj. Odrinili bomo takoj v smeri proti jezeru. Se stali se bomo v bližini vile. Avto bo čakal na vas v petih minutah. Brez vas ne bomo pričeli. — T. je bil glas ravnatelja Georgija.
In potem se je ponovilo vse, kar sem sanjal poprej. Nikar ne mislite, da je to samo potegavščina. Pripomniti moram, da sem bil v tem času zaposlen z neko posebno zadevo. Tolpa brezvestnih zločincev je ugrabila več mladih dam iz najboljših krogov. Pisma obupanih jetnic, ki so zahtevale večje denarne zneske, so kazala na navadno izsiljevanje, a mislil sem, da se poslužujejo razbojniki nekih nenavadnih groženj. Vsi smo delali noč in dan. Po pravici povedano, malokdaj se zmogel spati. Nadzornik French je naposled ugotovil skrivališče tolpe.

— No, in kaj je bilo s kroglico? S plavo kroglico?
— Takoj, takoj! To je najbolj čudna podrobnost. Ta večer me je obiskala, preden sem šel spat, moja sestra s sinčkom. Mali Mike je pri meni vedno dobival sladkorčke. Moral je izkoristil trenutek zmečkal plavi stanjbl in vtaknil kroglico v telefon. Padla je od tod, ko sem spal služalo. V avtomobilu sem res našel kratko službeno poročilo ravnatelja Gregorija. Seveda se bile moje sanje dokaj zmedene a v splošnem so čisto točno napovedale resnične dogodke. Na obali sem srečal Georgija. Stražniki so obkolili vilo. Park, lega hiše in vrat — vse je odgovarjalo resnici. Naposled smo res zaprli šest izsiljevalcev. Grozilo se ugrabljenih igralcem in hčerkam bogatih staršev, da jim bodo na kirurški mizi razmesarili obraze, če ne bodo pristale na odkupnino. Seveda je bilo vse skupaj samo grožnja, in so se ujetnice samo po

PRIKRIVAJTE KAŠELJ IN

KIH

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Ako bi vsakdo, ko kašlja ali kiha, prikrival usta ali nos, bi bilo brzkone manj navadnih prehladov in manj ljudi bi zbolelo oziroma umrlo za pljučnico. Dokazano je, da v mnogih slučajih izkovan "prehlad" je bolezen, ki jo nosi zrak, in se je nalezeno vsled nemarnosti in sebičnosti ljudi, ki odprano kašljajo in kihajo v publičnih karah, v gledališčih in drugih javnih lokalih. Zdrav človek vlihuje okužujoče klice in za par dni leži v postelji s prehladom.

Ne razširjajte klic.

Ako bi zares znali, kaka klica provzroča prehlad in bi se ta mogla izolirati in rediti v laboratoriju kakor druge klice, bi zdravniška znanost brzkone znala preprečevati to sitno in dostikrat nevarno težavo potom kake vrste cepjenja. Žal bog klica ni bila še iznajdena in za to preprečevanje ni še mogoče. Med tem pa se moramo prizadevati, da ne razširjamo klice, zlasti s tem jih ne izkašljuje-

nepotrebno prestrašile. A prisegam vam, da nikoli poprej nisem ničesar slišal o operacijski mizi v vilh.

Odkod neki vse to? Večtedenska živčna napetost je morala poostriti moje duševno delovanje, ki je postalo skoro prerosp. Zato sem razloženo sanjal o podrobnostih, ki sem jih doživel šele eno uro pozneje. Sanje so se morale pričeti v trenutku, ko je prvič zapel telefonski zvonec. Vsa pošastna zgodba je trajala samo dve minuti. To je seveda jako malo za dogodek, ki so potem trajali vso noč do svita.

Tako je zaključil doktor Francotte, ravnatelj v Scotland Yardu svojo zgodbo, in se ni upal nihče od nas dvomiti, da nam ni povedal samo popolne gole resnice.

SHIPPING NEWS

Table with shipping schedules for various routes including Berengaria, Champlain, Europa, and others, with dates from February to June.

mo ali izkibujemo v zrak. Zato, ako že morate kašljati ali kihati, pokrijte si usta ali nos z žepno ruto. Morda nekega dne se bomo vsi naučili imeti obzir na zdravje drugih, da se bo kaznovali one, ki s kihom ali kašljem razširjajo klice po zraku.

Ako imate prehlad, pojdite takoj v posteljo in pokličite zdravnika. Držite se proč od drugih članov družine, zlasti od otrok. Popolni počitek, zlasti v postelji, s pomočjo zdravniške oskrbe, razširuje prehlad navadno v par dneh. Izolacija preprečuje razširjanje infekcije na druge člane družine, zlasti na dojenčke. Kajti pri njih je prehlad vedno nevaren.

Prehlad je resna stvar.

Navadni prehlad je mnogo bolj resna bolezen, nego si ljudje večinoma predstavljajo. Pustiti, da se prehlad sam izrpa, konča dostikrat z izrednim bolniškim samega. Previdnost je glavno pravilo, ako človek ima prehlad.

Pred vsem pa, prikrivajte si kašelj in kih.

NE MARA PITI VODE

CLINTON, Ind., 10. feb. — John Eddy, ki je star 77 let in ki že 41 let ni pil vode, pravi da ne bo nikdar poskusil niti kaplje vode, pa če dočaka tudi 100 let.

HITRA DIREKTNIA SLUŽBA

PO MILI JUŽNI PROGI NA SLAVNIH LADJAH ITALIAN LINE
Poskusite to privlačno pot, ki je izredno mirna in prijetna vse leto. Pa tudi poceni. Vprašajte svojega potniškega agenta in se sami prepričajte. Izborna kuhinja z obilico vina pri jedi. Postujte na teh modernih ladjah, ki so med najhitrejšimi in najbolj modernimi na svetu. Hitre železniške zveze naravnost iz Genove in Trsta z vašo domovino.

NARAVNOST V JUGOSLAVIJO
VULCANIA — 15. FEBR. — 21. MARCA
(Najhitrejša motorna ladja na svetu)

PREKO GENOVE — 15 UR DO JUGOSLAVIJE
C. di SAVOIA — 29. FEB. — 28. MAR. — 25. APR.
(Edino gyro-stabilizirana ladja sveta)

REX — 11. APRILA — 9. MAJA
(Najhitrejša ladja na Južni Progi)

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta na 624 Fifth Ave. (Rockefeller Center), N. Y. C.

